

Budżet Miasta Stargard Szczeciński

2014

NA CO POSZŁY NASZE PIENIĄDZE !!!!

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Słowniczek.....	5
3.	Dochody budżetu.....	6
4.	Wydatki budżetu.....	8
5.	Wnioski	11

1. Wstęp

Niniejszy dokument ma na celu pokazanie na co i jak wydają pieniądze nasi samorządowcy. Znajdują się tutaj podstawowe informacje o budżecie miasta z 2014 roku oraz porównanie danych z innymi samorządami (gminami miejskimi). Dokument powstał w ramach projektu *Stargardzki BIP obywatelski* realizowanego przez Fundację „Milon”. Celem projektu jest zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Miasto Stargard Szczeciński oraz Powiatu stargardzkiego o działalności i zadaniach samorządu.

Zadania własne gminy¹

Są to zadania publiczne wykonywane przez jednostkę samorządu terytorialnego, które służą zaspokojeniu potrzeb wspólnoty samorządowej. Mogą one być:

- a) **obowiązkowe** – gmina nie może zrezygnować z ich realizacji, musi zapewnić w budżecie środki na ich realizowanie; przyczyna: dążenie do zapewnienia mieszkańcom świadczeń publicznych o charakterze elementarnym;
- b) **fakultatywne** – gmina realizuje je w takim zakresie, w jakim jest to możliwe ze względu na środki posiadane w budżecie oraz lokalne potrzeby (samodzielnie na własną odpowiedzialność z własnego budżetu).

Zadania własne obejmują sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymaniu czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadków komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,

¹ Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Gmina#Zadania_gminy

- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- promocji gminy,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

2. Słowniczek

Dochody majątkowe – dochody budżetu miasta/powiatu przeznaczone na inwestycje (np. uzyskane dotacje), dochody ze sprzedaży majątku, dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Dochody bieżące – pozostałe dochody nieujęte w dochodach majątkowych. Dochody uzyskiwane na działania bieżące np.: szkoły, domy kultury, utrzymanie urzędu, przedszkola świetlice, pomoc społeczną.

Dochody budżetowe – dochody majątkowe + dochody bieżące.

Dochody własne – dochody ogółem minus subwencja ogólna i otrzymane dotacje.

Przychody – zaciągnięte kredyty, sprzedane obligacje, wolne środki na zakończenie poprzedniego roku budżetowego oraz spłacone udzielone przez miasto pożyczki.

Mediana – wartość środkowa. Wartość cechy w szeregu uporządkowanym, powyżej i poniżej której znajduje się jednakowa liczba obserwacji. Np. dla szeregu liczb od 1 do 100 jest to 50.

Wydatki majątkowe - wydatki na zakup i objęcie akcji spółek prawa handlowego, wydatki inwestycyjne i dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez jednostki.

Wydatki bieżące – wydatki nie będące wydatkami majątkowymi. Wydatki ponoszone na działania bieżące np.: szkoły, domy kultury, utrzymanie urzędu, przedszkola świetlice, pomoc społeczną.

Liczba mieszkańców – według danych GUS na dzień 31.12.2013 jest to 69 328 osób.

Subwencja ogólna - świadczenia publicznoprawne państwa na rzecz innych podmiotów publicznych o charakterze bezzwrotnym, ogólnym, bezwarunkowym i nieodpłatnym. A po polsku to głównie pieniądze na szkoły.

Nadwyżka/deficyt budżetowa/y – dochody ogółem minus wydatki ogółem.

Nadwyżka/deficyt operacyjna/y – dochody bieżące – wydatki bieżące.

3. Dochody budżetu

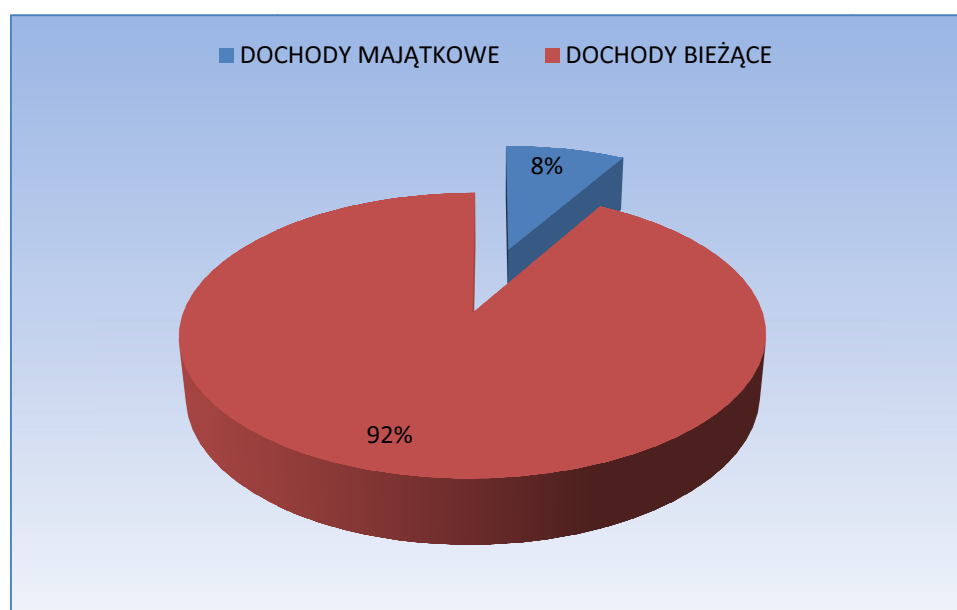
W roku 2014 dochody budżetu Miasta Stargard Szczeciński kształtowały się następująco:

Tabela 1. Dochody Miasta Stargard Szczeciński w roku 2014

Rok 2014	PLANOWANE DOCHODY	WYKONANE DOCHODY	PROCENT WYKONANIA
DOCHODY MAJĄTKOWE	15 995 667,00 zł		
DOCHODY BIEŻĄCE	179 449 157,40 zł		
DOCHODY BUDŻETU	195 444 824,40 zł		

W roku 2014 nasi samorządowcy zamierzają „zarobić” z naszych podatków 195 444 824,40 zł, z czego 15 995 667,00 zł przyda na dochody majątkowe a 179 449 157,40 zł na dochody bieżące.

Wykres 1. Plan dochodów budżetu miasta 2014

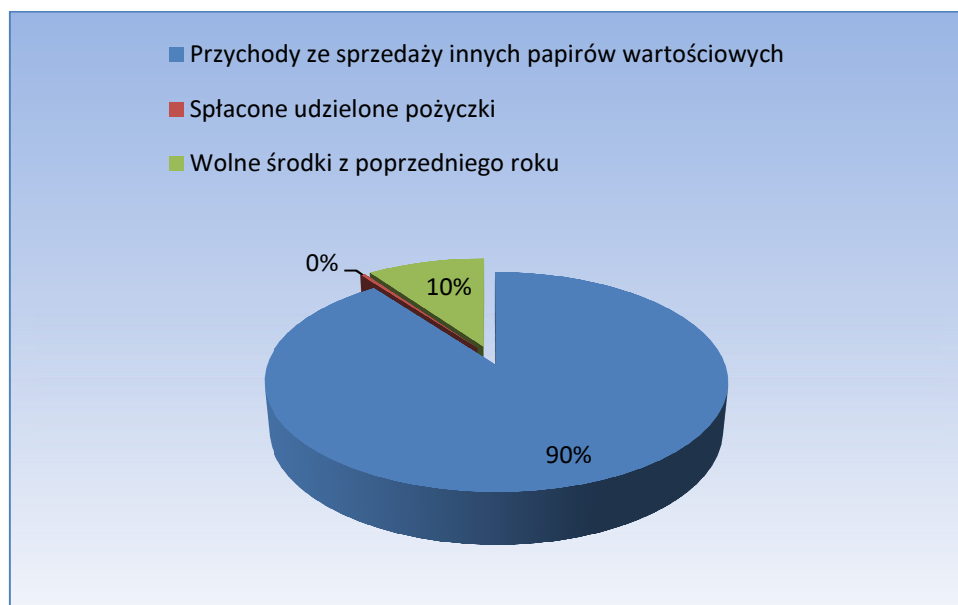

W budżecie zaplanowano przychody, które kształtowały się zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 2. Przychody w roku 2014

Rok 2014	PLANOWANE PRZYCHODY	WYKONANE PRZYCHODY	PROCENT WYKONANIA
Emisja obligacji komunalnych	15 800 000,00 zł		
Spłacane udzielone pożyczki	68 965,00 zł		
Wolne środki z poprzedniego roku	1 715 000,00 zł		
PRZYCHODY	17 583 965,00 zł		

Wykres 2. Struktura planowanych przychodów w roku 2014

Planowane przychody pochodzą z emisji obligacji komunalnych.

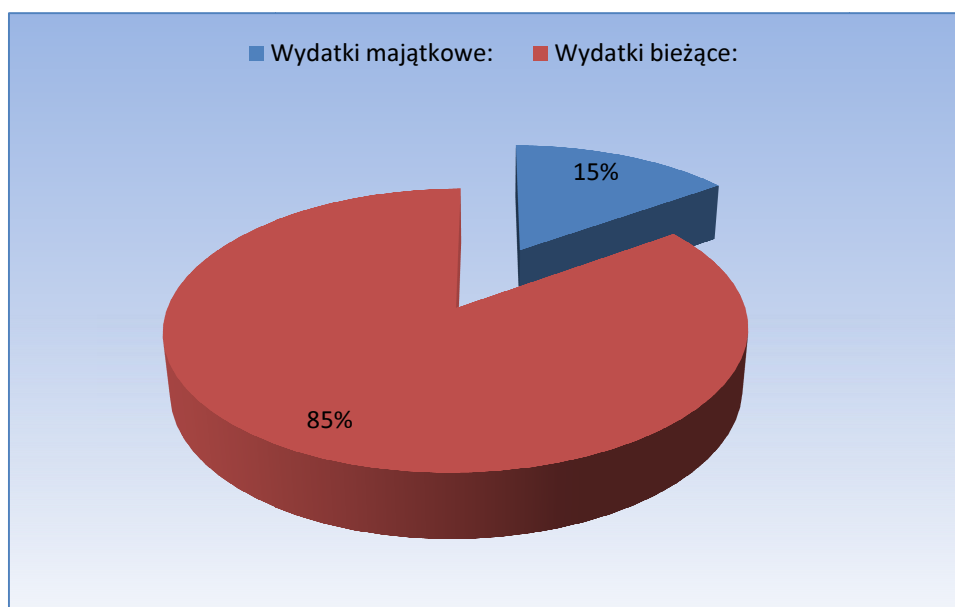
4. Wydatki budżetu

Tabela 3. Wydatki Miasta Stargard Szczeciński w roku 2014

Rok 2014	PLANOWANE WYDATKI	WYKONANE WYDATKI	PROCENT WYKONANIA
WYDATKI MAJĄTKOWE	31 422 888,00 zł		
WYDATKI BIEŻĄCE	177 087 294,40 zł		
WYDATKI BUDŻETU	208 510 182,40 zł		

Nasi władarze w roku 2014 planują wydać **208 510 182,40 zł** co jest kwotą wyższą od planowanych dochodów o 13 065 358,00 zł.

Wykres 3. Struktura planowanych wydatków budżetu

Planowane wydatki ogółem na jednego mieszkańca:

3007,59 zł

Planowane wydatki majątkowe na jednego mieszkańca wynoszą:

453,25 zł

Planowane wydatki bieżące na jednego mieszkańca wynoszą:

2 554,34 zł

Planowany niedobór budżetowy w kwocie:

-13 065 358,00 zł

Dlatego wylicza się też inny wskaźnik tak zwaną nadwyżkę/deficyt operacyjną. Wskaźnik ten określa zdolność pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi i uwolnienia gotówki na nowe wydatki majątkowe lub spłatę zaciągniętych wcześniej zobowiązań. Kwota ta w budżecie 2014 roku wyniosła:

2 361 863,00 zł

Udział planowanej nadwyżki operacyjnej w planowanych dochodach ogółem, który ocenia możliwość realizacji inwestycji i/lub spłaty zadłużenia.

Miasto Stargard Szczeciński	Mediana dla gmin miejskich
1,21%	4,60%

Kolejnym wskaźnikiem porównawczym jest udział planowanych wydatków majątkowych w planowanych wydatkach ogółem.

Miasto Stargard Szczeciński	Mediana dla gmin miejskich
15,07%	14,00%

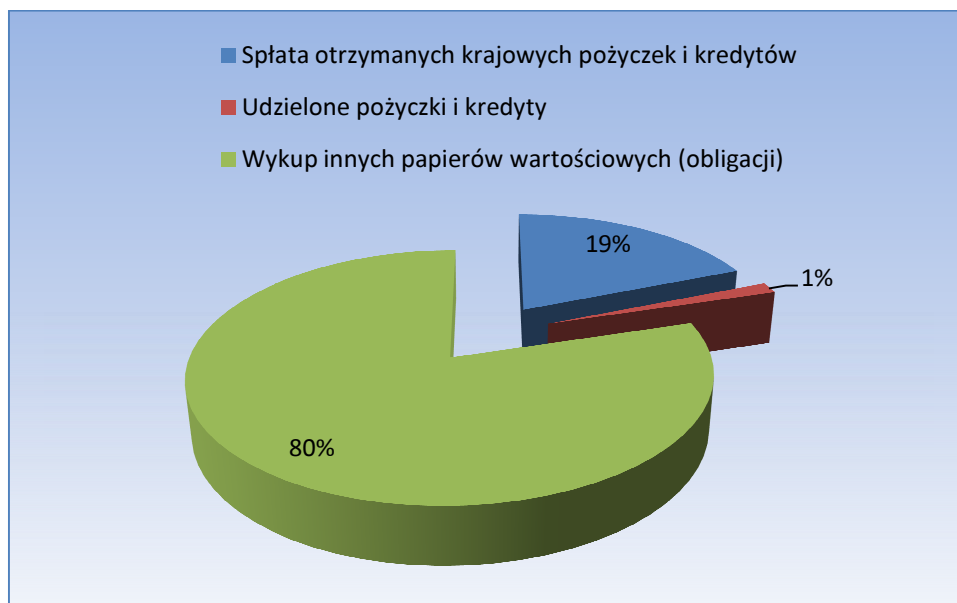
Ciekawym wskaźnikiem porównawczym jest wskaźnik obciążenia wydatków bieżących wynagrodzeniami.

Miasto Stargard Szczeciński	Mediana dla gmin miejskich
41,22%	47,40%

W budżecie przewidziano również rozchody, które wyglądały następująco.

Rok 2014	PLANOWANE ROZCHODY	WYKONANE ROZCHODY	PROCENT WYKONANIA
Spłaty kredytów:	853 607,00 zł		
Udzielone pożyczki:	65 000,00 zł		
Wykup papierów wartościowych (obligacji)	3 600 000,00 zł		
ROZCHODY	4 518 607,00 zł		

Wykres 4. Struktura planowanych rozchodów

5. Wnioski

Wszystkie wskaźniki dla Miasta policzone dla wielkości planistycznych i porównane do ostatnich dostępnych wielkości zrealizowanych (na koniec 2011 lub 2012 roku).

W dalszej części zajmujemy się oceną gminy w porównaniu do innych gmin miejskich przez pryzmat różnych wskaźników. Pierwszy z nich to wskaźnik samofinansowania. Oblicza się go w następujący sposób: (dochody majątkowe + nadwyżka operacyjna) / wydatki majątkowe (wszystkie wielkości planowane).

Miasto Stargard Szczeciński	Mediana dla gmin miejskich
58,42%%	96,80%

Wskaźnik ten pokazuje czy z dochodów majątkowych i wypracowanej nadwyżki da się sfinansować planowane wydatki majątkowe (inwestycyjne). Wskaźnik ten powinien kształtować się w okolicy 100%. Jeżeli jest poniżej konieczne są do zaciągnięcia kredyty na realizację inwestycji lub emisja obligacji jak w przypadku naszego miasta. Jeżeli jest powyżej to wskazuje na potencjał niewykorzystanych środków lub odkładanie pieniędzy na wcześniej zaciągnięte zobowiązania. Wartość tego wskaźnika dla Gminy Stargard Szczeciński wyraźnie odbiega od średniej krajowej jest również daleki od poziomu zalecanego

Kolejnym wskaźnikiem jest planowana nadwyżka operacyjna na mieszkańca. Wskaźnik ten pokazuje planowane oszczędności na wydatkach bieżących liczone na mieszkańca.

Miasto Stargard Szczeciński	Średnia dla gmin miejskich
34,07 zł	196,70 zł

Kolejnym istotnym elementem budżetu są długi. Na dzień 31.12.2013 roku zobowiązania Miasta wynosiły:

56 115 541,54 zł

Są to zobowiązania do spłacenia w najbliższych latach i związane są z kredytami i pożyczkami. Kwota ta w podziale na liczbę mieszkańców.

Miasto Stargard Szczeciński	Średnia dla gmin miejskich
809,42 zł	1052,10 zł

Jak widzimy każdy z nas by spłacić długi miasta musiałby wyjąć z kieszeni 809,42 zł bez kosztów odsetek jednorazowo. Jest to kwota niższa od mediany dla gmin miejskich, która

wynosi 1052,10 zł. Jest to niewiele w porównaniu do zadłużenia budżetu państwa, które w przeliczeniu na mieszkańca wynosi **27 223 zł²**

Możemy też policzyć saldo zadłużenia czyli od zaciągniętych w danym roku zobowiązań odjąć spłacone, co daje nam kwotę wzrostu zadłużenia Miasta.

11 346 393,00 zł

W porównaniu do ponad 56 mln obecnego zadłużenia nastąpi wyraźny dalszy wzrost zadłużenia.

Udział zobowiązań w planowanych dochodach ogółem wynosi:

Miasto Stargard Szczeciński	Mediana dla gmin miejskich
28,71%	35,80%

Kolejnym wskaźnikiem jest obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia. Liczy się go w następujący sposób: (odsetki i koszty zaciągniętych zobowiązań + spłacane raty+ wykupowane obligacje) / dochody ogółem. Najwięcej bo 130 gmin miejskich ma ten wskaźnik w przedziale 5-10%, wartości dla roku 2012 (ostanie dostępne).

Miasto Stargard Szczeciński	Mediana dla gmin miejskich
2,28%	7,20%

Tutaj również jesteśmy wyraźnie poniżej mediany dla gmin miejskich. Interpretujemy ten wskaźnik następująco procent dochodów ogółem jaki wydawany jest przez miasto na obsługę zadłużenia i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Powyższy wskaźnik liczy się również dla dochodów własnych.

Miasto Stargard Szczeciński	Mediana dla gmin miejskich
3,23%	12,80%

Dochody własne są pomniejszone dochody przekazywane z budżetu państwa więc wskazują na samodzielność finansową gminy w spłacie zobowiązań. Tutaj dane dla miasta są znacznie poniżej mediany. Najwięcej bo 116 gmin miało ten wskaźnik w przedziale 10-20% w roku 2012. W przedziale 5-10% było 61 podmiotów. Tylko 20 gminy mają wskaźnik ten poniżej 5%.

Kolejnym istotnym wskaźnikiem jest wskaźnik obciążenia wydatków bieżących dochodami bieżącymi i zobowiązaniami. Pokazuje on czy samorząd jest w stanie pokryć z dochodów bieżących wydatki bieżące + zobowiązania. Tu ważne jest by zwrócić uwagę, iż wcześniej

² www.dlugpubliczny.org.pl

zaciągnięte zobowiązania zmuszają samorząd w kolejnych latach do ograniczania wydatków bieżących gdyż to z nich głównie spłacane są zaciągnięte długi

Miasto Stargard Szczeciński Mediana dla gmin miejskich	
101,17%	102,40%

Sam wskaźnik powyżej 100% wskazuje na brak możliwości pokrycia. Wskazuje na konieczność zaciągnięcia dalszych zobowiązań lub ograniczenia wydatków.

Autor: Jacek Kuźmiński